

ærede Medlem fra Bogense (Gunnar Fog-Petersen). Ogsaa jeg finder det rigtigt, at der tages fat paa Grundforbedringsarbejder indenfor Landbruget. Jeg tror ogsaa, der er Interesse derfor, og at der vil blive taget fat i betydeligt Omfang paa Arbejdet i saa Henseende. Det ærede Medlem udtalte, at Tidspunktet var godt, thi der var Penge mellem Landmændene, de strømmede stærkt ind til Sparekasser og Banker. Nu hører man jo i øvrigt Sparekassefolk og Bankfolk sige, at nu er det forbi; men lad det nu være, som det være vil, der er Penge til Stede, og jeg finder det meget heldigt, at en Del af dem anvendes til Grundforbedringsarbejder, hvor saadanne tiltrænges. Men hvad ogsaa jeg navnlig vil fremdrage, er det samme, som det ærede Medlem lyste efter: en Lov om Regulering af vore Mosers Afgravning. Det er et Spørgsmaal, som jeg har rejst og udførligt omtalt under Finanslovsbehandlingen i 1912 — det findes Sp. 239 —, og i 1913 kom jeg tilbage til denne Sag. For Øernes Vedkommende er Forholdet det, at der findes 53 000 Tdr. Land Mose, der vil sige, at hver 46de Td. Land paa Øerne er Mose. I Jylland findes der 353 000 Tdr. Land Mose, hvilket vil sige, at hver 14de Td. Land er Mose. En saadan Lovgivning skulde gaa ud paa at sørge for, at der, naar Lavmoserne bliver afgravet med Tørv, ikke graves saa dybt, at der kun bliver Sumpe tilbage, som er ubrugelige i Fremtiden, saa at de ikke kan anvendes, naar det da drejer sig om Arealer af nogen Udstrækning, og endvidere, hvad Højmoser navnlig angaar, at sørge for, at der bliver et saadant Lag Tørvejord tilbage, at der er Betingelser for, at der efter Afgravningen kan blive dyrkbar Jord. Som jeg den Gang oplyste, har man en Lov om lignende Forhold i Holland og vistnok ogsaa i Tyskland, medens Sagen paa det Tidspunkt, da jeg omtalte den, var under Overvejelse i Norge og Sverige. Jeg kan slutte mig til Ønsket om, at vi ogsaa herhjemme maatte komme ind paa en saadan Lovgivning.

Jeg havde ogsaa tænkt at sige lidt om det Regnskab, som det ærede 23de Medlem for Hovedstaden (Gamborg) har fremdraget her i Tinget. Nu har saa mange omtalt det, og jeg skal derfor ikke komme videre ind derpaa. Jeg kan som andre ærede Medlemmer sige, at Regnskabet i den Form, hvori det her er blevet fremdraget, nærmest er værdiløst, saa længe ikke hele Regnskabet foreligger eller Oplysninger om hele Driften. Det er ikke

rigtigt paa Grundlag af et saadant enkelt Regnskab at rette den Beskyldning mod Landbruget som Helhed, at det svarer for lidt i Skat; det eneste, et saadant Regnskab kan vise, er „den gode Villie“. Der er i de sidste Aar oprettet noget, der kaldes det landøkonomiske Driftsbureau, og som netop har den Opgave at samle Landbrugsregnskaber fra Regnskabsforeningerne rundt om i Landet og bearbejde dem for derigennem at faa et samlet og saa paalideligt Udtryk som muligt for Landbrugs Rentabilitet.

Jeg har her et Hæfte — ærede Medlemmer kan faa det oppe paa Rigsdagens Bibliotek —, der indeholder saaledes bearbejdede Regnskaber, 75 i Tallet, fra Aaret 1916—17. Af disse 75 Regnskaber er de 6 fra Østsjælland, 18 fra Vestsjælland, 24 fra Fyn, 8 fra Samsø, 11 fra Sydjylland og 8 fra Vestjylland. Side 30 findes en Oversigt over, hvad disse forskellige Ejendomme har givet i Nettoudbytte. De, der har givet det mindste Nettoudbytte, er Ejendommene i Vestjylland, nemlig 159 Kr. pr. ha., altsaa pr. ca. 2 Tdr. Land, medens Ejendommene i Østsjælland har givet mest, 271 Kr. pr. ha. Det gennemsnitlige Nettoudbytte af disse 75 Ejendomme i Aaret 1916—17 har været 219 Kr. pr. ha eller 109½ Kr. pr. Td. Land. Men det er jo ingenting i Sammenligning med de 240 Kr. pr. Td. Land, som det saakaldte Regnskab udviser, som det ærede 23de Medlem for Hovedstaden har fremsat, og saa er der da ingen Tvivl om, at disse 75 Ejendomme hører til Landets bedst drevne Gaarde. De, der interesserer sig for at føre et saadant udførligt Regnskab, har næsten altid vel drevne Ejendomme. Det vilde være af stor Interesse at faa at vide, hvor den Gaard ligger, der har givet det store Nettoudbytte af 240 Kr. pr. Td. Land, der maa være meget at lære paa en saadan Gaard, skønt man kan aldrig vide, om det maaske ikke netop er det, at den ikke er saa særlig veldreven, der har bevirket det store Overskud. Det var nok værd nøjere at undersøge, hvor den Hemmelighed stikker. Jeg finder det utilbørligt overfor en Regnskabsopgørelse som den, der foreligger for disse 75 Ejendommers Vedkommende, at sige, at den meget omtalte Gaard har givet et saa stort Overskud, og deraf at slutte, at Landbruget svarer for lidt i Skat, og at der her ligger en betydelig Skattereserve, som man maa se at faa fat i. Nej, det er en helt anden Reserve, der findes hos Landmændene, noget, som jeg vil betegne som en